

**УЕБ ТЕЛЕВИЗИИТЕ В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2017: ОТ МЕЧТАТА ЗА
КАБЕЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ КЪМ МЕЧТАТА ЗА ВИСОКО ДИГИТАЛНО
КАЧЕСТВО**

ЖАНА ПОПОВА

**THE BULGARIAN WEB TVs IN 2017: FROM THE DREAM OF
CABLE TV TO THE DREAM OF HIGH DIGITAL QUALITY**

Zhana Popova

Резюме: Няма точни данни колко са уеб телевизиите на български език или с български адреси през 2017 г. Платформите не използват определенията *уеб телевизия*, „онлайн телевизия“. През 2017 г. кабелни телевизии, които излъчват съдържанието си в интернет, също се самоназовават „онлайн телевизия“. През 2017 г. устойчиви са три вида телевизии: **религиозните, лайфстайл телевизиите и радио-и телевизия**. Изчезнали са съществуващите само като анонс телевизии, които предоставят сервизна информация, както и единствената за регионална история „Епохи ТВ“. Не работят и проектите за спортни телевизии (с изключение на телевизията на футболен клуб „Левски 1914“). Формално най-голям е броят на „музикалните онлайн телевизии“. Но изследването показва, че зад тази формулировка в част от платформите се отварят сайтове с порнографско съдържание. Повечето от тях са обявени като телевизии за поп-фолк музика. Основният проблем в *правенето* на уеб телевизиите на български език е неяснотата кой се очаква да ги

гледа. Като изключим религиозните телевизии, всички други описват как търсят своя адресат, вместо да изграждат посланията си точно за него.

Ключови думи: уеб радио и уеб телевизия на български език, религиозни уеб телевизии, онлайн телевизия, интернет телевизия, поп-фолк уеб телевизия, спортна телевизия, дигитални медии

Summary: The text presents the state of the web TV in Bulgarian based on the results from the project ‘Web radio and TV in Bulgarian language’ funded by the Research fund of Sofia University with supervisor prof. DSc Snezhana Popova.

It is hard to show precise data about the number of web TVs in Bulgarian or with Bulgarian addresses in 2017. The platforms do not use the term web TV, ‘online TV’. In 2017 three types of web TVs prove to be sustainable: **regional, lifestyle and radio and TV**. The announcement style TVs that present service information as well as the only regional station ‘EpoHi’ TV have disappeared. The sports TV projects do not function (with the exception of the TV of FC ‘Levski 1914’). At least formally the ‘music online TVs’ are the largest number. However, the research showed that behind this title on some of the platforms exist websites with pornographic content. Most of them are announced as pop-folk music TVs. The main problem in making web TVs in Bulgarian is the ambiguity of who is expected to watch them. Apart from regional TVs everyone else say they are looking for their audience instead of building a message for a specific group.

Key words: web radio and web television, Bulgarian language, religion web tv, online television, internet television, sport web television, digital media, radio and TV

Текстът представя състоянието на уеб телевизията на български език на базата на резултати от проекта, финансиран по ФНИ на СУ „Уеб радио и телевизия на български език“ (2017)¹.

Кухнята на телевизията, която описваше Умберто Еко, сякаш става основната визия на уеб телевизиите след 2012 г. у нас. Кабели, осветление, поставяни по време на разговора слушалки и микрофони – *правенето* на телевизия е в кадър – е в миналото. До 2017 г. са се родили уеб телевизиите, които се представят с високо качество на картината, с излъчване от мястото на събитието.

Дигиталните радио и телевизиите вече са анализирани през паралела *аматьорско и професионално* (вж. Relocating Television: Television in the Digital Context, 2010), в българската научна литература основно в книгата „Онлайн журналистика“ (Дерменджиева, 2012), в отделни анализи на Вяра Ангелова (за уеб радиото) (Ангелова, 2015) и (Попова, 2015), за аматьори и професионалисти в медиите на Орлин Спасов (Спасов, 2011) и Ивайло Дичев (Дичев, 2017), по отношение на медийната музика – Венцислав Димов (Димов, 2013).

Резултатите от изследването на уеб радиото по предходен научен проект „Уеб радио в България“² през 2014 г. дава основание да потърсим „сегментиране“ на уеб телевизиите. На езика на ефирните и сателитните телевизиите бихме казали – сегментиране на пазара на телевизиите. Но можем ли въобще да говорим за пазара на уеб телевизиите?

Грета Дерменджиева разграничава три вида телевизионно съдържание в мрежата – онлайн версиите на традиционните телевизиите; интернет телевизиите и уебтелевизиите. Към тях добавя още през 2012 г. пренасянето на телевизионните канали във видеоплатформите. Ново през 2017 г. са видеоблоговете, но нито един от тях на български език не се самоназовава телевизия.

---

¹ Екип: проф. Снежана Попова и доц. Жана Попова.

² Екип в състав: проф. Снежана Попова (ръководител), доц. Вяра Ангелова, доц. Жана Попова и докторант Николета Атанасова, с участието на студентите Валентин Янков и Христо Френгов.

Началото

Сведенията³ за първа българска уеб телевизия отпращат към 16 декември 2002 г. В сп. Computer world е написано: „Първата българска онлайн телевизия BgWeb е вече факт и може да се гледа на адрес www.bgweb.tv. За нея работи млад екип от фирмата за софтуер и иновации БГ Уеб ООД. В реализацията на проекта помагат Мултимедиа ООД, Рекламно-дилърска агенция Дикта АД и Интернет доставчикът НетБГ ООД. За да гледате предаванията ще ви е необходим Quicktime Player 5.0 или по-нов. В зависимост от капацитета на връзката си към Интернет, можете да изберете един от двата видео потока - 28,8 Kb или 56,6 Kb. Можете да гледате всички предавания безплатно. Екипът планира в близко бъдеще да пусне и платен нощен блок. Освен информирането за най-важните и интересни събития в страната и по света, BgWeb включва в емисиите си и теми от родния Интернет живот, представят се сайтове, услуги, компютърна литература и други.“ (Computer world, 2002).

Преминава дълъг период, в който единствените уеб телевизии, които се създават, са на различни християнски деноминации. Макар и несъизмеримо по-слабо в сравнение с уеб радиостанциите картата на уеб телевизиите се уплътнява след 2012 г. до 2016 г.

В търсене на определенията

За целите на нашето изследване приемаме разграничението между уеб радио и радио онлайн. Структурирани са компонентите, необходими, за да говорим за уеб радио: „*предаване на информация – аудио стрийминг, постоянен звуков поток на живо*“. Уеб радиото е: „1. мултимедийна платформа на конвергиране на печатни и аудио-визуални текстове; 2. интерактивно; 3. глобално; 4. осигурява достъп при поискване до 24-часова база данни; 5.

---

³ От една страна, за това свидетелства публикация „Тръгна българска web телевизия“ в сп. Computer world (http://computerworld.bg/5945_tragna_balgarska_web_televizija), а откриваме през 2012 г. при Грета Дерменджиева (Дерменджиева, 2012).

мрежа от мрежи в единна виртуална онлайн общност“ (Baker, 2009: 2). По аналогия пренасяме определението върху уеб телевизията. Грета Дерменджиева слага знак на равенство между уеб телевизия и интернет телевизия и дава следното определение: „специално конструирано за онлайн излъчване съдържание и нов модел на телевизионна комуникация“ (Дерменджиева, 2012: 408). Условието е да присъства само в интернет и са изброени няколко предимства.

Въпросът за определенията е особено важен, тъй като откриването на телевизиите от аудиторията остава под въпрос.

Първият резултат е, че **само една телевизия се самоопределя като уеб телевизия, а анализът на съдържанието показва, че има много повече уеб телевизии, които живеят под названията „интернет телевизия“, „онлайн телевизия“**. Затруднението идва от това, че predavatel.com, slusham.com, online-television, gledai.tv и други платформи, които имат категория *телевизия онлайн*, не назовават нито една от телевизиите с думите **„уеб телевизия“**. Като **„онлайн телевизия“** са посочвани, както само уеб телевизии, излъчващи само в интернет, така и телевизии, които имат регистрация като кабелни и сателитни оператори и запазват или не излъчване онлайн на живо⁴. Не използват определението **„уеб телевизия“** и в самопредставянията си самите създатели на онлайн телевизионно съдържание. Единствената телевизия, която се самоназовава (но само на английски език) **web tv** е “Знания ТВ“, а като същност през 2017 г. тя не е телевизия, а информационен сайт.

Вторият резултат от анализа на съдържанието на адресите, определени като онлайн телевизии с български адрес или български език е, че телевизиите, които са назовавани **„онлайн телевизии“** наброяват много повече от посочените в predavatel.com и slusham.com, но в същността си те не са телевизии. Като **„музикална онлайн телевизия - България“** могат да бъдат открити повече от десетина адреса, на които всъщност има сайтове с

---

⁴ Всички данни за уеб телевизиите са последно актуализирани към 20 септември 2017.

порнографско съдържание. Така всяко преброяване се сблъсква с проблема за същността на определението „онлайн телевизия“ или „уеб телевизия“.

Сътворяването на определенията

- Уеб телевизия
- Онлайн телевизия

През 2017 г. българските платформи не работят с определението „уеб телевизия“. През 2014 г. настъпват сериозни промени в предлагането на пакети от телевизионни канали, които могат да бъдат гледани онлайн в интернет. Особено силно е търсенето от страна на български общности в чужбина. „Онлайн телевизии“ обаче в тези платформи означава предимно онлайн версии на традиционни тв канали, които могат да се гледат. След опита на voyo.bg и nettera.bg да продават съдържание чрез абонамент или да се ползва за определено време след регистрация, през 2017 г. почти всички платформи поставят акцент върху „**безплатно**“ гледане.

По отношение на гледането на онлайн телевизия или уеб телевизия няма данни в социологическите проучвания като отделна практика, за разлика от слушането на онлайн радио. Анализът на данните за български онлайн и уеб телевизии обаче показва, че трудно може да се отговори на въпроса как ще бъдат разчетени тези данни, ако съществуваха. Онлайн телевизия все още означава за платформите в интернет през 2017 г. интернет версия на традиционен тв канал или в други – най-голямата част от сайтовете на онлайн телевизии са в същността си сайтове с порнографско съдържание.

Численост на уеб телевизиите:

2017	
според predavatel.com	13 (от тях две ~~недействащи~~)
според slusham.com	Открити са в публикации, а не в каталога на платформата в категория „Телевизия онлайн“ още „359tv“ и „TVArt“

Веднага трябва да бъде направена уговорката, че не може да бъде посочена точната численост на уеб телевизиите. Тук отразяваме само телевизии, които predavatel и slusham наричат онлайн телевизия, а е уеб телевизия. Не са включени телевизии, които са наричани „онлайн телевизия“, а имат регистрация за кабелно разпространение към 2017 г.

Преброяването на телевизиите по тяхната същност, а не по тяхното обявяване дава различни данни от данните какви уеб телевизии има:

- „Аз мога, аз знам“ трудно може да бъде определена като уеб телевизия, тъй като не стриймва през цялото време.
- Преобладаващо сайтове, обявени като музикални онлайн телевизии, в gledai.tv, са с порнографско съдържание.
- и в двата портала липсват някои от телевизиите, които са открити в хода на изследването.

I. Устойчиви практики:

Могат да бъдат посочени няколко устойчиви практики:

Първата практика е създаване на българското:

След 2009 г. творецът на онлайн телевизия не само разпространява телевизии онлайн. Той сътворява **БЪЛГАРСКОТО** в интернет. Идеята за ‚българското‘ в част от платформите за гледане на онлайн телевизии е противопоставяне на ‚глобалното‘. Например създателите на търсачката *Napred.bg* обясняват защо да бъдат използвани вместо Google така:

“Имало едно време двама верни приятели, които си работили в Интернет и правили сайтове. Всичко вървяло добре до деня, в който стотици техни сайтове били изтрити от Google и останали безполезни, скрити за света. Двамата търсили причината за провала под дърво и камък и открили, че Google ги е наказал, защото използвали дизайн в бяло и червено, който се използвал и от "лоши" сайтове. И тогава разбрали, че компанията, която печели 30+ милиарда долара/година от рекламите в търсачката си, не желае да

отвори в България 10-20 работни места за редактори, които да следят какво става, а оставя компютри и дори статистика да решават съдбата на хора и бизнеси. (Napred.bg)

Двамата приятели се сравняват с герои от „малка България“ и разчитат „(...) да подкрепите **българското и човешкото** пред **чуждото, автоматизираното и комерсиалното**“. Единственото, което искат в замяна „двамата приятели“, е да бъде направен изборът на Napred.bg за начална страница.

По същия начин първите уеб или интернет телевизии са рекламирани като „*Първата българска онлайн телевизия*“, „*първата българска интернет телевизия*“. И това не са телевизии, които търсят своя адресат сред емигрантските общности в чужбина, а по-скоро в България. Действащата през 2017 г. платформа „**Аз мога, аз знам**“ се обявява на английски език като **international internet tv I can, I know** („**международна интернет телевизия Аз мога, аз знам**“), а в представянето се обявява като „*Първата българска детска интернет телевизия*“. Историята на телевизията е представена като „*продължение на образователното детско ТВ шоу „Аз мога, аз знам“ и музикалната класация за деца и младежи "Супер 8", които бяха в ефира на ТВ7 в продължение на четири години и се радваха на висок рейтинг*“. Телевизия „Аз мога, аз знам“ не може да бъде определена като уеб телевизия, тъй като не стриймва през цялото време. Тя не е единствената телевизия, чиито създатели вярват, че „*високият рейтинг*“ на предаване в кабелна или сателитна телевизия ще се превърне в гледаемост в интернет. „**Онлайн телевизия ММ**“ е друг пример за медия, чийто създатели показват, че разчитат на „*хоризонта на очакване*“ на зрителите на кабелната телевизия „ММ“. Остава въпросът дали щяха да направят телевизия, ако не вярваха на пийпълметричните данни за гледаемостта на ефирните телевизии?

„Продължаването“ на телевизионни проекти от националната и кабелната мрежа най-ясно личи в идеите на създателите за програмна схема. „**Онлайн телевизия ММ**“ има лятна схема на програмата – остарял модел в тв програмиране от времето, когато телевизиите повтаряха предавания на запис,

тъй като лятото телевизия не се е гледала в почивните станции. От „Интернет телевизия **Аз мога, аз знам**“ мислят програмата като редуване на „часови пояси“. Особеност е, че програмата се гледа изцяло чрез интернет, но смятат, че могат да я насочват само за България: „Програмната схема на телевизията ще бъде изградена в часови пояси, отговарящи за възрастовите групи. За България до 18 часа програмната схема ще е с фокус към деца до 10 години, а след 18 часа - за деца и младежи до 18 години.“ Тази свръхстарателност на интернет автори в спазването на законодателството за електронните медии за предупреждаване на зрителите за каква възраст е предназначено съдържанието обаче се разбива в невъзможността да се програмира в часови пояси в интернет. Създателите оставят на зрителите да се самопрограмират спрямо българското време.

Втората практика е абонирането:

Създателите на платформи за онлайн телевизии и авторите на уеб телевизии възстановяват забравената форма на абонамент за вестника и списанието. Завръща се месечният и годишният абонамент за онлайн разпространявани телевизии. Освен това се превръща в оразличаваща практика по отношение на телевизиите, които са предлагани като „онлайн телевизии“ (най-често са предлагани като музикални онлайн телевизии), но представляват сайтове с порнографско съдържание, и изискват **регистрация**.

Третата практика е раждането на новата медия чрез конфликт със „старата медия“:

Посочихме вече примерите за телевизии⁵, които възникват след успеха на телевизионни проекти (те са прицелени в детската и младежката аудитория). Музикалната уеб телевизия „359 TV“ **пък съдържа вид протест срещу неodobрението на СЕМ**. Въпреки че самите автори казват, че в документите има пропуски. Наградите за хип хоп музика „359 Awards“ са част от програмата на TV7, докато телевизията все още съществува. След това те са

---

⁵ „Аз мога, аз знам“ от предаване по Супер 7, „онлайн телевизия ММ“ от ММ.

купени като музикална продукция от „**359 TV**“, но медията обобщава своя опит да се превърне в кабелна телевизия така:

„Няколко пъти медията неуспешно подава молба за лиценз в СЕМ, но бива връщана поради разнородни пропуски. Очевидно екипът не се отказва. Докато строгите чичковци от регулатора допуснат 359 TV да допъли по кабелно и сателитно разпространение, гледай онлайн сега! Адресът е <http://www.359tv.com/live> и е достъпен срещу едно единствено харесване от ваша страна във Фейсбук.“

През септември 2015 г. все пак авторите на телевизията съобщават, че телевизията тръгва и по кабел и сателит. В платформата на телевизията обаче няма координати и информация за кабелно разпространение, а само уеб телевизия, която е обозначена като онлайн телевизия.

През 2016 г. уеб телевизия **ПИК TV** започва своята дейност след конфликтна ситуация в Съвета, който регулира дейността на електронните медии. Председателят на СЕМ Георги Лозанов напуска съвета през 2016 г., за да не подпише стартирането на телевизия ПИК като кабелен и сателитен оператор. Новият председател Мария Стоянова подписва, но въпреки това телевизията започва „да излъчва“ само онлайн като уеб телевизия в платформата, в която е и агенция ПИК. Въпреки че броят на уеб телевизиите е ограничен, именно една от тях предизвиква обсъждания за границите на предлаганото съдържание, въпреки свободата, която дава интернет. Регулаторът за пореден път е използван в стратегията за скандализираща реклама на нова медия.

Още една „медия“ се появява, разчитайки на конфликт с авторитет, този път с предаване на най-старата телевизия у нас Тръгва само предаване „на живо“ във фейсбук профила на политически проект „Нова република“ по време на предизборната кампания през март 2017 г. Водещ е Ивайло Нойзи Цветков, излъчени са две издания. От „Нова република“ използват заставката на „Панорама“ от създаването на предаването, с добавяне на надписа „хаштаг Нова“ - **#НоваПанорама**. Предаването е отговор на условието на БНТ „Нова република“ да заплаща по 30 000 лева на минута за участие, според Радан

Кънев (Цветков, 2017). Според закона „Нова република“ е извънпарламентарна партия и няма право да участва в предизборната кампания с „безплатни политически изяви“. Радан Кънев смята, че като част от парламентарно представена коалиция в предходния състав на Народното събрание има право на подобни изяви по БНТ. За пореден път извънпарламентарните партии отправят поглед към интернет и каналите за комуникация в мрежата, след като са отстранени или затруднени в достъпа си в традиционните медии: *„По тази причина винаги сме готови да се обърнем към новите медии, каквато е #НоваПанорама“*, казва лидерът на „Нова Република“ (Цветков, 2017). В това интервю политикът от дясната партия обсъжда много повече традиционните медии, като посланията му са по-скоро отправени към зрителите на традиционните медии и не съдържат представата за „новите зрители“, които навярно не знаят какво предават по „Нова тв“ и bTV, не гледат „Националната лотария“, избягали са много преди Радан Кънев към интернет съдържания.

БНТ изпраща нотариална покана до „Нова република“, Радан Кънев и Ивайло Нойзи Цветков да бъдат свалени предаванията, в които се използват знаци на предаването „Панорама“ на БНТ. Според Радан Кънев *«(...) в предаването се коментират теми, които са табу за "конвенционалните" медии.»* Предаването е обявено от него като пробив в *«наложената цензура»* и Кънев обявява края на медийния комфорт. *«Нещо повече – бърза проверка в масивите на Патентно ведомство показва, че правата на БНТ върху търговска марка са отдавна изтекли. Безхаберieto в обществените медии не е от вчера, но със сигурност не е наша вина»* (Офнюз, 2017). Но фейсбук предаването няма следващи издания след март 2017 г.

II. Разпределения на телевизиите по формати/адреси

1. Специализираните по тематика

- **Политическите проекти за уеб телевизии**

Единствената уеб телевизия, която е действаща през 2017 г., е ПИК. В predavatel.com тя е представена в списъка с „политематични онлайн телевизии“ и стои с логото „Телевизия за политически скандали“. В списъка на традиционните телевизии медиите, свързани с политически партии, също са с програми за политематични канали: „Алфа ТВ“, „СКАТ“, „България 24“. *„Телевизия ПИК (ПИК TV) стартира излъчване днес на 6 ноември 2016 г. в 13 часа с предаване на живо от НДК. Новият телевизионен проект е продължение на популярния сайт за политически новини - "Агенция ПИК" (www.pik.bg). Милionите читатели на агенцията получават възможност за актуална и нецензурирана, от статуквото истина за събитията в страната, вече и като онлайн телевизия.“*

Шоу и политическа бомба в изборния ден тогава обещава Ива Николова, Албена Вулева и Звездомира Масагаркова. В 16:10 ч. в първия ден е обявена „премиерата на най-хитовия руски мафиотски сериал "Клонка", рекламиран като новата „Бригада“. Още една подражателска практика на традиционните медии – в „ефира“ си в първия ден на излъчване уеб телевизията обявява *„Най-авторитетната социологическа агенция у нас "Сова Харис" ще мери специално за ПИК TV резултатите от изборния ден.“* При ПИК се забелязва особен вид хибридность с друга форма на онлайн съдържание. На сайта на Народното събрание могат да бъдат гледани в реално време (Народно събрание, видео, 2017) заседанията на парламента по време на парламентарен контрол. ПИК интегрира в програмата си това съдържание и се получава особен вид „парламентарен канал“, познат от близкото минало.

През изследвания период БСП обявява, че през септември или октомври 2017 г. слага началото за партийна телевизия. Разграничението, което лидерът на БСП Корнелия Нинова прави в изказване през 2017 г., показва разбиране за традиционната медия като „истинска“, за разлика от интернет медията: *«Амбицията на "Позитано" 20 е телевизията да не е просто интернет базирана медия, а "истинска". Най-вероятно ще има "ракета носител", т.е. ще стъпи на вече съществуваща телевизия. Не е ясно коя ще е тя обаче. Дори*

и да реши да създаде собствен канал, без да използва ресурсите на вече действащ, на БСП няма да ѝ е трудно. Регистрационният режим в България е много лек и би отнел максимум месец“ (Антонова, Старидолска, 2017).

- **Музикалните уеб телевизии**

В predavatel.com уеб телевизия „ММ“ е обявена като „музикална онлайн телевизия“. На сайта си „ММ“ се анонсира така: „Стартира отново като онлайн платформа за „музика, лайфстайл, интернет медия и електронна борса за таланти“ и „първата 24/7 онлайн телевизия в България“. Разказана е историята на първата ефирна телевизия за българска музика. И въпреки че в съдържанието на възродената вече като уеб телевизия медия **българската музика** съжителства с чуждоезична, настояването на българското отново е налице. Наследен е моделът на програмиране с лятна програмна схема: „*Лято 2017 акценти в програмата*“.

Във форума на телевизията зрителите на „старата“ традиционната медия набавят историята на „ММ“. Представата за традиционната телевизия е за медия, в която ти четат мейла. Обратната връзка е „изговаряна“ от водещите, а не е само писано слово. Зрител с никнейм Анти-елек пише на 11.09.2016: „*Нямаше друга телевизия където като пуснеш, знаеш, че след 1-2 песни ще има Korn, Slipknot, Manson, Linkin park, Limp Bizkit, Deftones, P.O.D и т.н. Винаги ще помня Роро и после Киро с Интерактив, как са ми чели e-mail-и в ефир и как 2 часа беше пълен кеф.*“

В списъка с тематични онлайн телевизии на predavatel.com влиза още един адрес: на live7.tv за „*симфонични концерти, опера и театър на живо*“ .

Live 7 TV обявява себе си за „*първата по рода си телевизия за изкуство в България. Медията излъчва пряко по интернет симфонични, оперни и театрални постановки, а също поп, и рок концерти. Чрез нея хората в цял свят могат да следят културните събития в страната ни пряко по интернет.*“ Началото на видеозаписите е от 2009 г., а проектът е на MediaTeam. Създателите ѝ се гордеят с предаването до САЩ на българския

финал на Евровизия с две минути закъснение на сигнала: „През 2012 година Live 7 TV отрази и българския финал на Евровизия.“ Качеството на сигнала също е важно в самопредставянето – „излъчва цифрово в high definition формат“.

Още през втората седмица от старта си, Live 7 TV беше на четвърто място по гледаемост, според водещи български сайтове, предаващи онлайн телевизии. Архивите на видеозаписите не са наречени подкаст, а „видео фонд с архивни записи“.

Отбелязваме още една телевизия с музикален профил „359TV“. Подобно на много други уеб проекти и тя има символно начало, защото създава „българското“. „В 15:59 часа на 3 март, навръх Националния празник, в интернет стартира 359 TV. Това ще е „Домът на българската музика“!

Профилът на телевизията е определен чрез българска и световна музика в съотношение 70:30 в полза на българската музика. „359TV подкрепя инициативата за въвеждане на квота на българска музика във всеки музикален канал.“

„Няколко пъти медията неуспешно подава молба за лиценз в СЕМ, но бива връщана поради разнородни пропуски. Очевидно екипът не се отказва. Докато строгите чичковци от регулатора допуснат 359 TV да допъпли по кабелно и сателитно разпространение, гледай онлайн сега! Адресът е <http://www.359tv.com/live> и е достъпен срещу едно единствено харесване от ваша страна във Фейсбук.“

- **Музикалните телевизии, които не са музикални. Порнографско съдържание**

В платформата bg-gledai.tv⁶ в групата на музикалните онлайн телевизии са показани десетки сайтове. Част от тях са с порнографско съдържание, като повечето са анонсирани като телевизии с поп-фолк музика, например Azis tv – България и подобни на нея.

---

⁶ Също и в платформата:
<https://bgtop.net/category/0/140/%C3%EB%E5%E4%E0%E9+tv+%EE%ED%EB%E0%E9%ED>

- **Спортните телевизии**

Футболните клубове и на „Левски“, и на ЦСКА правят телевизии. ЦСКА започна да прави телевизия, но през 2017 г. спря излъчването на съдържание на живо и поддържа сайт с видеозаписи. „Левски ТВ“ наподобява уеб телевизия, но не се излъчват на живо предавания, а записани видеоклипове са подредени в плейлиста, която се включва автоматично с отварянето на платформата на Levski.bg. Спортните телевизии са в особено положение, тъй като спортните кабелни и сателитни канали са сред най-печелившите телевизии. От друга страна, футболните клубове имат договори кои мачове от кои шампионати в коя телевизия да бъдат излъчвани и за онлайн предаване остават предимно приятелските мачове, откъси от снимките на тренировки и т.н.

Въпреки че се срещат като „интернет телевизия“ или „онлайн телевизия“ **Gong.bg и Спортал.бг не са уеб телевизии.**

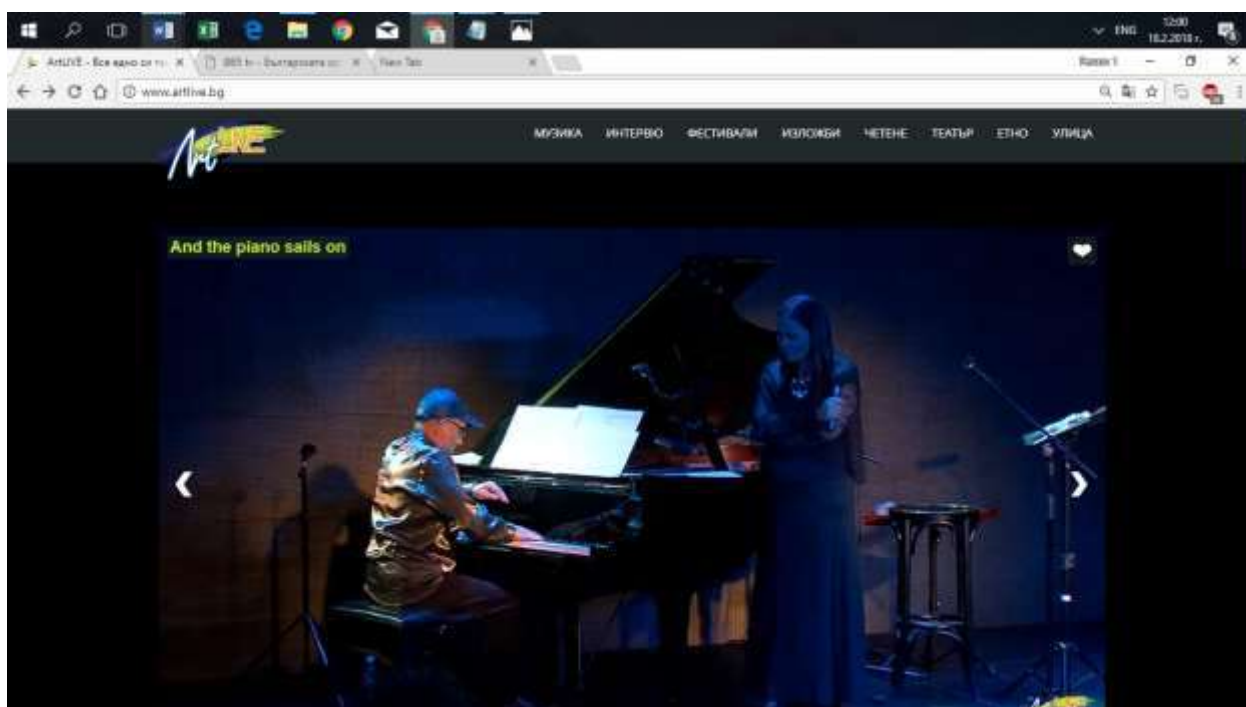
- **Лайфстайл телевизии**

Уеб телевизия, която има версия на български и на английски език, отговаря на всички изброени фактори за уеб телевизия и не е музикална, а по-скоро ориентирана към свободното време и начин на живот, е „**100%Ауто Мото Тв**“ –<http://www.100automoto.tv/>. В predavatel.com е обявена като „автомобилна онлайн телевизия“ и отново е изрично подчертано, че е „*Първа българска автомобилна телевизия*“.

Тук попада и „**In LIFE TV**“, която описва историята си като траектория от сайт през 2014 г., който прераства в онлайн телевизия от средата на февруари 2015 г. „*През март 2016 г. получава лиценз от СЕМ за кабелна и сателитна телевизия, като стартира официално излъчване на 1 май 2016 г. - Великден.*“ На сайта на телевизията има видеоархив, и се анонсира като „*Позитивната телевизия на България*“.

Точно тези телевизии показват непълнотата в списъците на predavatel.com и slusham.com. В списъка на slusham.com и на платформата Online-Television откриваме още две уеб телевизии „TV ART“ и „ArtLive“. Втората е типичен пример за уеб телевизия, но вместо с това определение, авторите ѝ работят с колебанията между „платформа“ и „интернет телевизия“ в самопредставянето.

„ArtLive е онлайн медия от ново поколение, отразяваща артистичния живот, чрез видео излъчване на разнообразни арт събития на живо в интернет. ArtLive е интернет телевизия за изкуство и култура, и е място за всички, които искат да имат достъп до интересни арт събития от цяла България – на живо и on-demand“

Уеб телевизиите задават необходимостта от смяна на езика на телевизията, тъй като излъчванията са 24 „на живо“, но част от тях са на запис. „TVart“ излъчва **на живо записи** „в рамките на 100-секундни видео клипове събития и обекти от цял свят. TVart показва различни световно известни, както и напълно непознати туристически дестинации и хотели“. Това е

единствената телевизия, чиито създатели се лишават от „гласа“ като средство за общуване и смятат, че визуалният език с най-високо технологично качество е достатъчен. В описанието си създателите казват: „*TVART не включва гласови коментари, което я прави по-достъпна за по-голяма аудитория.*“

- **Образователни телевизии**

Тук попадат телевизията на Медицинския университет във Варна **MU-Vi.tv** и детската образователна телевизия „**Аз мога, аз знам**“, която обявява лист с консултанти, който започва с декана на ФНПП на СУ проф. д-р Божидар Ангелов. Телевизията на МУ-Варна има ясно заявен профил „*образователна телевизия със специализиран програмен профил медицина и здравеопазване*“. Началото е от 2015 г. Университетът има и регистрация за кабелно и сателитно разпространение, но програмата се излъчва само онлайн. Програмата е ясно описана по часове – лекции на „*специалисти от областта на медицината, фармацевцията и общественото здраве*“ и предавания, които са „*образователна здравна програма за широка аудитория*“. От една страна адресират посланията си към студентите, а от друга – към пациентите като целева аудитория.

Единствената заявена като уеб телевизия – „**Образователната web tv Знания**“⁷ – всъщност не е телевизия⁸, а само сайт с текст и снимки, дори без видеозаписи.

- **Телевизии със сервизна информация**

През 2017 г. не работи и единствената онлайн телевизия с информация и прогнози за времето. Няма данни кога е създадена „**Метео ТВ**“, в

---

⁷ Образователната web tv Знания. <http://www.znania.tv>

⁸ Това обяснява и защо не присъства в списъците на нито една от използваните търсачки за онлайн телевизии и уеб телевизии. Открита е чрез търсачката на google чрез съчетанието „web tv български език“.

predavatel.com е анонсирана така: „онлайн телевизионен канал за времето на частен метеорологичен офис „ТВ-МЕТ“ ЕООД.“⁹ Телевизията е част от каталога и на Online-Television

- **Религиозни телевизии**

Най-много трансформации от създаването си претърпяват религиозните телевизии.

На 10 март 2007 г. е началото за „Християнската адвентна online телевизия **Hope Chanel Bulgaria**“. Създадена е от екип на Църквата на адвентистите от седмия ден в България.

По сведения на predavatel.com след това възниква „Пловдивска православна телевизия“, според чиято история започва „излъчване на 11 февруари 2010 г. през уеб страницата на Пловдивска митрополия“. През декември 2010 г. телевизията, за чийто продуцент е обявена „митрополията, а в екипа работят богослови, свещеници и журналисти под ръководството на Негово Високопреосвещенство Пловдивския митрополит Николай“, е регистрирана като кабелна телевизия със специализиран – културно-образователен профил. През 2017 г. няма излъчване на живо, а само няколко видеозаписа на проповеди.

Продължава да действа през 2017 г. „Хармония TV (НТВ)“, която се самоопределя като „християнска телевизия, която е част от видението на Евангелска Църква на вяра – Емануил, град Пловдив“. Според predavatel.com идеята за телевизия е от 1994 г. (когато е мислена като традиционна медия), но тв студио на Евангелската църква започва да работи през 2012 г. В амбициите на създателите на телевизията е да я разпространяват по сателит. Не намират място в списъка с онлайн телевизии на predavatel.com, навярно защото са в списъка с онлайн радио, още две уеб телевизии. Телевизия „Светлина“ и „865tv“. Втората е обявена като „християнски видео канал на

---

⁹ ТВ-МЕТ. www.meteotv.bg

Студио 865, който се разпространява от IPTV.bg“. Интернет протокол телевизията „865tv“ обаче има характеристиките на уеб телевизия.

2. Специализирани по регион

- Регионални телевизии

С история е свързана единствената уеб телевизия, която макар и трудно, можем да определим като „регионална“ - „Епохи ТВ“, която се е правила от студио в Сухиндол и е определена от predavatel.com като „онлайн телевизия за история от Сухиндол“. Но през 2017 г. сайтът съдържа само списък с 21 заглавия на видеофилми, правени от автора на „телевизията“.

Няма уеб телевизии, правени от български общности в чужбина.

3. Специализирани в аудитория

В нашето изследване беше обособена една група уеб радиа, *специализирани в аудитория*. При уеб телевизиите това са образователната детска интернет телевизия „Аз мога, аз знам“ и младежката онлайн телевизия „ММ“, която всъщност много силно разчита на спомена за ефирната „ММ“, **която е гледана от пораснали младежи, някои от които вече родители на младежи.**

Възможно е през следващите години да се породи специална група уеб телевизии – които условно наричаме „училищни телевизии“. През 2017 г. са откриваеми десетки новини в традиционни медии, особено в емисиите на БНТ, „Нова тв“, Би Ти Ви, за училища, в които е оборудвано тв студио, има курсове по операторство и журналистика, правят се записи от ученици. Но най-вече заради защита на децата в интернет тези записи едва ли ще се превърнат в предавания от програма на уеб телевизия.

4. Радио-и телевизии

Още в обобщението на резултатите от изследването на уеб радиото през 2014 г. се отбелязва, че се оформя група на *радио-и телевизиите* с обща марка. През 2017 г. в тази група са: „Форти“ радио и „Форти“ телевизия, Пазарджик,

радио „Светлина“ и телевизия „Светлина“, както и Радио „Натурал“, телевизия „Натурал-А“ – на университета ВУАРР в Пловдив.

III. Защо националните традиционни телевизии не посягат към уеб телевизията?

Интерес представляват три различни подхода, които БНТ, Би Ти Ви и „Нова тв“ избират, за да общуват със зрителите, които са в интернет. Би Ти Ви създаде платената платформа за видео voyo.bg, „Нова тв“ качва част от съдържанието си на запис на платформата Nova play и купи българската видеоплатформа vbox.bg, като започна да произвежда сериали и ангажира видеоблогъри за специално съдържание, което не се излъчва в програмата на традиционната медия. БНТ разрои сайтовете си. Според отчета пред СЕМ на Вяра Анкова като генерален директор на БНТ през второто полугодие на 2016 г.

- «- броят на уникалните потребители е увеличен с близо 4%,;
- - показванията на страницата и сесиите генерират ръст от близо 12
- - средната продължителност на сесията се увеличи с над 10 %.»

(От отчета за периода януари-юни 2017 г.¹⁰)

Възниква въпросът защо след като влагат толкова много усилия в разработването на видеоплатформи и информационни сайтове в интернет, традиционните медии не посягат към уебтелевизия с преструктурирано съдържание, което да се излъчва специално за зрителите в интернет.

---

¹⁰ Още данни от отчета на Вяра Анкова пред СЕМ за периода януари-юни 2017 г.:
Сред важните индикатори, които са сигнал за доверието на аудиторията към news.bnt.bg, е броят на завръщащите се потребители. Той е близо 50%. Според данните основната таргет група 25-44-годишните е увеличила присъствието си в сайта с между 25-27%. Запазва се тенденцията сайтът да бъде предпочитан от читателите по време на големи информационни събития. Най-висока посещаемост news.bnt.bg регистрира, както по време на конкурса Евровизия 2017, като във финалния етап на 14 май достигна пик от над 35 000 уникални потребители за няколко часа, така и в нощта на парламентарния вот 26/27 март като отчете общо над 46 000 уникални потребители. Благодарение на активността си във Фейсбук, news.bnt.bg успя да увеличи последователите си с над 2 000 души, голяма част от които са от по-младото поколение.»

Телевизиите имат достатъчно продукция, за да създадат уникално съдържание.

Изводи:

Първият извод е, че има запазен стремеж типологията на уеб телевизиите (наричани в платформите онлайн телевизиите) да следва модела на деление на традиционната медия – на политематични и профилирани /специализирани/ канали. Тази типология има своята логика, тъй като част от т.нар. *онлайн телевизиите*, които са уеб телевизиите, продължават да следва „мечтата“ си от първото десетилетие на XXI в. да бъдат нещо повече от онлайн излъчване и да видят „ефир“. Там, където подобно бъдеще въобще не се привижда от създателите на уеб телевизиите, липсва определението по профили, което подсказва регистърът на Съвета за електронни медии. Заявяването на определението на телевизията е по тематика или за кого е предназначена като аудитория уеб телевизията.

Вторият извод, който можем да направим, е, че няма **пазар на уеб телевизиите, в този вид, в който го познаваме при традиционните телевизиите**. И все пак – за разлика от уеб радиото – при телевизиите оцеляват само онези, които се целят във високо технологично качество, или онези, които не разполагат с най-добрата техника, но пък търсят да срещнат погледа на зрителя – а именно телевизиите на различни християнски деноминации. Но навярно бъдещето предстои, особено в спортните телевизиите. „Формула 1“ обяви, че ще пренесе част от съдържанието си срещу платен достъп в интернет платформи и предвижда стрийминг в реално време. Дали обаче няма да е добре печелеща форма на телевизионно съдържание, а не „безплатно гледане“, както в момента?

Заклучение

Трудно можем да посочим точни данни колко са уеб телевизиите на български език или с български адреси през 2017 г. Платформите не използват термина *уеб телевизия*, работят с „онлайн телевизия“. Самите телевизиите,

които отговарят на определението за уеб телевизия, назовават себе си: „онлайн телевизия“, „интернет телевизия“, „интернет базирана телевизия“. През 2017 г. кабелни телевизии, които излъчват съдържанието си в интернет, също се самоназовават „онлайн телевизия“. През 2017 г. устойчиви се оказват три вида телевизии: **религиозните, лайфстайл телевизиите и радио-и телевизия.** Изчезнали са телевизиите, които предоставят сервизна информация, единствената за регионална история „Епохи ТВ“, не работят проектите за спортни телевизии, с изключение на телевизията на футболен клуб „Левски 1914“. От своя страна – религиозните телевизии са на християнски деноминации извън Българската православна църква. Лайфстайл телевизиите са уеб телевизии, които излъчват концерти „на живо“ или кратки видеоклипове. Формално най-голям е броят на „музикалните онлайн телевизии“. Но изследването показва, че зад тази формулировка в част от платформите се отварят сайтове с порнографско съдържание. Повечето от тях са обявени като телевизии за поп-фолк музика. До 2017 г. слушането на уеб радио влиза в социологическите проучвания на практиките в интернет, а гледането на телевизия в интернет не съществува като отделно формулирана дейност. Изцяло липсват уеб телевизии за младежка аудитория, за детска аудитория, въпреки много високото заявяване, което може да бъде чуто в традиционните медии, че „младите хора“ са в интернет. Въпреки ресурса, който притежават, традиционните телевизии не желаят да правят уеб телевизия с програмиране специално за таргет групи в интернет. Търсят други начини за привличане на аудиторията там.

Изследването показва още необходимостта от различен подход на авторите на послания в интернет. Платформите за гледане на български телевизии онлайн преживяват истински бум – българи, живеещи в чужбина заплащат месечен абонамент, за да получават съдържание от тях. През 2017 г. виждаме тези платформи да предоставят „безплатно гледане“. Това обяснява защо има малко предложения на уеб телевизии, които могат да бъдат гледани и от българите в чужбина. Например, „Аз мога, аз знам“ програмира предаване

само в час по българско време, сякаш не се излъчва в интернет. Но защо няма нито една телевизия, правена от българска общност в чужбина, е въпрос, който буди интерес. Може би *общностното* не е свързвано с телевизията като медия?

В обобщение на получените резултати можем да направим извода, че основният проблем в *правенето* на уеб телевизиите на български език е неяснотата кой се очаква да ги гледа? Като изключим религиозните телевизии, всички други търсят своя адресат, вместо да изграждат посланията си точно за него.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

АНГЕЛОВА, Вяра (2015). Религиозни онлайн радиостанции на български език. *Информационни технологии, култура, общество*. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“, 2015, 207-218. [Angelova, Vyara (2015). Religioznite online radiostantsii na balgarski ezik. *Informacionni tehnologii, kultura, obstestvo*.]

ДЕРМЕНДЖИЕВА, Грета (2012). *Онлайн журналистика. Медиите в дигиталния свят*. София, УИ „Св. Кл. Охридски“. [Dermendzhieva, Greta (2012). *Online zhurnalistika. Mediite v digitalniya svyat*]

ДИМОВ, Венцислав (2014). Треска в делнична вечер (за медийната сила на песента в един не само акустичен свят). **НЕЙКОВА**, Мария, Вяра **АНГЕЛОВА**, Жана **ПОПОВА** (съст. и ред.) *Радио, разказ, реч. Юбилеен сборник в чест на проф. Снежана Попова*. София, УИ „Св. Кл. Охридски“. [Dimov, Ventsislav (2014). Treska v denichna vecher (za mediynata sila na pesenta v edin ne samo akustichen svyat). Neykova, Maria, Vyara Angelova, Zhana Popova (ed.) *Radio, razkaz, rech.*]

ДИЧЕВ, Ивайло (2017). Ерата на аматьора. *СеминарБГ*, брой 14/2017. <https://www.seminar-bg.eu/spisanie-seminar-bg/broy14/item/476-erata-na-amatyora.html> [Dichev, Ivaylo (2017). Erata na amatyora. *SeminarBG* 14/2017.]

ПОПОВА, Жана (2015). Дигиталното забавление. Метаморфози на удоволствието в онлайн радиото. *Информационни технологии, култура, общество*. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“, 2015, 219-230. [Popova, Zhana (2015). Digitalното zabavlenie. Metamorfozi na udovolstviето v online radioto. *Informacionni tehnologii, kultura, obstestvo*.]

ПОПОВА, Снежана (2018). Уеб радио 2014-2017: групови адреси и индивидуални обръщения. *Медialog*, брой 3/2018, с. 96-107. <http://www.medialog-bg.com/?p=939> [Popova, Snezhana (2018). Web radio 2014-2017: grupovi adresi I individualni obrasteniya. *Medialog*, 3/2018]

СПАСОВ, Орлин (2011). Смяна на канона: телевизията и публиката като съавтори. *Семинар БГ*, брой 6/август 2011. <https://www.seminar-bg.eu/spisanie-seminar-bg/broy6/item/329-B8.html> [Spasov, Orlin (2011). Smyanata na kanona: televiziyata I publikata kato saavtori. *SeminarBG*, 6/2011]

BAKER, Andrea (2009). Comparing the Regulatory Models of Net-Radio with Traditional Radio. *International Journal of Emerging Technologies and Society*, Vol. 7, No. 1/ 2009.

Relocating Television: Television in the Digital Context. (Ed. By Jostein Gripsrud) (2010). London, Routledge.

ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ

АНТОНОВА, Весислава, **СТАРИДОЛСКА**, Елена (2017). Добър вечер, другарки и другари. *Капитал*, 14 юли 2017.

https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2017/07/14/3006458_dobur_vecher_r_drugarki_i_drugari/ [Antonova, Vesislava, Staridolska, Elena (2017). Dobar vecher, drugarki I drugari. *Kapital*]

Народно събрание. Видео (2017) <http://www.parliament.bg/tv/> [Narodno sabranie. Video (2017).]

Отчет на Вяра Анкова и УС на БНТ пред СЕМ за периода януари-юни 2017 г. (2017). *Офнюз*. БНТ поиска от Радан Кънев да свали "Нова Панорама" от Фейсбук, *Офнюз*, 24 март 2017)

<https://offnews.bg/izbori/bnt-poiska-ot-radan-kanev-da-svali-nova-panorama-ot-fejsbuk-650908.html> [Otchet na Vyara Ankova i US na BNT pred SEM za yanuari-yuni 2017 g. *OFFnews*]

ЦВЕТКОВ, Ивайло (2017). Радан Кънев в #Нова Панорама: Не сте роби на Борисов. Десните имат избор. *Офнюз*, 12 март 2017. <https://offnews.bg/interviu/radan-kanev-v-povapanorama-ne-ste-robi-na-borisov-desnite-imat-izbo-649608.html> [Tsvetkov, Ivaylo (2017). Radan Kanev v #NovaPanorama: Ne ste robi na Borisov. Desnite имат избор. *OFFNews*]

Computer world (2002). Тръгна българска web телевизия. *Computer world* http://computerworld.bg/5945_tragna_balgarska_web_televizija [Computer world (2002). Tragna balgarska web televizija]